Drs. Henk van Bueren: "het is nog wennen"

Overheidsinvloed leidde tot liquidatie Sticusa

STICUSA -door Nel Casimiri-

WILLEMSTAD.- Deze week was de heer Henk P.J. van Bueren op bezoek op Curacao om persoonlijk afscheid te nemen van al zijn vrienden en bekenden, nu zijn taak bij de STICUSA is beeindigd. Van Bueren is 28 jaar lang eerst adjunct-directeur en later directeur geweest van de STICUSA, de Stichting voor Culturele Samenwerking van Nederland met de Nederlandse Antillen, Aruba en Suriname.In die 28 jaar is hij vele malen op Curacao geweest om allerlei zaken voor de Sticusa te regelen en heeft hij veel vrienden gemaakt. Sinds 1 januari van dit jaar is de STICUSA opgeheven en zijn haar taken overgenomen door andere organisaties zoals OKSNA en KABNA. Het zag er geruime tijd naar uit dat Van Bueren, samen met twee andere medewerkers een aantal werkzaamheden zou blijven vervullen, zij het nu in dienst van KABNA. Dit heeft echter niet zo mogen zijn. Henk van Bueren is met wachtgeld gegaan en is bezig afscheid te nemen van de STICUSA en van alles wat daarmee samenhing. In het kader van dat afscheid bezoekt hij de vijf eilanden van de Nederlandse Antillen en Aruba. In een gesprek met de Amigoe vermelde hij het een en ander over zijn tijd bij de STICUSA.

De STICUSA is lange tijd een deel van uw leven geweest. Valt er niet veel weg als u opeens weggaat ?

'Ik ben nog minstens een keer in de week bij de Sticusa, d.w.z. in het gebouw aan de J.J.Viottastraat. Er zijn nog meer mensen ontslagen of met wachtgeld, die komen ook nog allemaal wel een keer in de week. De heer Maat is liquidateur. Hij is alszodanig benoemd voor een jaar door KABNA. Hij heeft daar dus een vaste taak. De rest niet, die komt langs om nog wat lopende zaken af te handelen.'

Begin juni heeft er in de Amigoe een interview gestaan met de heer Maat. Hij vertelde daarin dat de beslissingen in verband met de liquidatie genomen moesten worden door een Gemengde Commissie. Is die commissie al bij elkaar geweest en wie hebben er precies zitting in?

'Die commissie komt een keer per jaar bijeen, ik geloof in januari. Voor Nederland zit daar een vertegenwoordiger in van KABNA, een van het Ministerie van WVC en een van het Ministerie van O&W, dan zijn er ook drie leden van Aruba, onder wie b.v. Alice van Romondt en voor de Nederlandse Antillen zijn dat Angel Salsbach en Ifna Isenia van de OKSNA en Rudy Naaldijk van Onderwijs. Het zijn dus allemaal vertegenwoordigers van de overheid, ambtenaren. Ook de STICUSA kende een Adviesraad. Daarin zaten ook drie vertegenwoordigers op verschillend gebied, maar dat waren afgevaardigden van particuliere instellingen, van de Culturele Centra. Er is dus een duidelijke beweging geweest naar een grotere invloed van de overheid. In een tijd van privatisering is dat heel vreemd. In Nederland zijn de laatste jaren allerlei grote overheidsinstellingen geprivatiseerd. Tijdens die beweging gebeurde het met de Adviesraad en de STICUSA net andersom.'

OPGEHEVEN

Waarom moest de STICUSA worden opgeheven?

'We hebben er tegen gevochten. Maar het werk van de culturele samenwerking moest en zou ondergebracht worden bij een vakdepartement. Daar zou het werk veel beter kunnen gebeuren. Er was alleen nog onenigheid of het om het Departement van WVC of om O&W zou gaan. Daar is men niet uitgekomen. Geen van beiden wilde het aan de ander overlaten. Er was verschil van mening over wie het in welke vorm zou overnemen en uiteindelijk heeft KABNA gezegd: 'Dan doen we het zelf wel!'. De STICUSA is dus toch opgeheven, maar niet terechtgekomen bij een vakdepartement. En de STICUSA kreeg haar subsidie altijd al via de KABNA. Er is dus heel merkwaardig gemanoeuvreerd. En er zijn dingen fout gelopen'.

Waarom vond men dat de STICUSA beter bij een vakdepartement ondergebracht kon worden?

'Zowel het Departement van WVC als dat van O&W heeft contacten met andere landen op het gebied van culturele uitwisseling. Ze hebben de landen van de wereld zo'n beetje verdeeld'.

Maar dat betekent dat de Antillen en Aruba gelijkgeschakeld zouden worden met al het andere 'buitenland' van Nederland?

'Ja, dat zou een eind maken aan de unieke, exclusieve positie van Aruba en de Antillen'. De tien dagen die Van Bueren heeft op Curacao moeten erg precies geregeld worden, want hij wil veel kennissen bezoeken. Hij heeft met velen te maken gehad. Practisch het hele culturele kader van Curacao heeft contact gehad met de STICUSA en dus met hem. Velen van hen al in hun studietijd, waarna hij ze hier in verschillende functies terugzag. Automatisch komen dan oude herinneringen bovendrijven, ook aan de begintijd van de STICUSA, een tijd die Van Bueren weliswaar niet zelf heeft meegemaakt, maar die hij uit de gesprekken met anderen en uit de geschriften toch goed kent.

VERSCHIL

'De stichting werd opgericht in 1948. Er was al meteen verschil van mening over de beleidsvisie. Een gedeelte wilde werken met filialen. Dus overal een filiaalbureau dat gefinancierd zou worden vanuit Amsterdam en waar vertegenwoordigers van Amsterdam werkten. De andere groep wilde ter plaatse culturele centra stichten die een autonoom beleid zouden voeren en met die culturele centra zou Amsterdam dan samenwerken. Men heeft toen uiteindelijk een verdeling voorgesteld. In Indonesië, toen het belangrijkste STICUSA-deel, zou men werken volgens de eerste methode, in 'De West' paste men de tweede methode toe, die zou daar waarschijnlijk beter aanslaan. Achteraf heeft de tweede methode inderdaad veel beter gewerkt dan de eerste.

Men heeft samengewerkt met de Culturele Centra die als vertegenwoordigers van een bepaalde gemeenschap optraden en die dingen tot stand brachten die voor die gemeenschap van belang waren. We hebben geprobeerd in de breedte te werken, d.w.z. allerlei soorten culturele uitingen te steunen. Dat kan natuurlijk nooit zo breed zijn als bij de sport. Cultuur blijft toch enigszins elitair. Kijk, volgens het eerste model stuurden wij Nederlandse boeken naar Indonesië. Volgens het tweede model hielpen wij met het schrijven van Papiamentse boeken door bepaalde auteurs; gaven een mogelijkheid die te lezen. Ook kon er bijvoorbeeld Papiamentstalig toneel op de planken komen onder een Nederlandse regisseur.'

> ***"Sticusa was in staat zaken snel te regelen"***

Hoe ging dat met de taal?

'Ik herinner me een stuk dat Henk van Ulsen hier geregisseerd heeft. Hij verstond de taal niet. Maar het is een heel goede en erg ervaren regisseur en hij had de feeling om te zeggen dat iets anders moest, dat je een bepaalde exclamatie of emotie beter zo kon overbrengen'.

Wat vond u zelf de belangrijkste taak van de STICUSA?

'Ik vond zelf bijvoorbeeld belangrijk dat we veel aandacht besteedden aan studiebeurzen en stages. Ook aan het uitzenden van mensen. We hebben bijvoorbeeld jaren muziekleraren uitgezonden. Maar het was belangrijk mensen van hier een opleiding te laten volgen in de regio, de USA of in Nederland en daarna te zorgen dat ze teruggingen om hun kennis over te dragen en te vertalen naar hun eigen gemeenschap.

KADER

Door studiebeurzen te verlenen konden we een bepaald kader vormen. Zo zijn honderden beurzen toegekend, voor jeugdleiders, sportleiders, voor muziek, toneel en dans, journalist, t.v.-reporter, wat niet al. Onze vraag daarbij was: 'Jullie moeten zeggen welke vakmensen er over een paar jaar nodig zijn'. Welke expertise is over vier jaar nodig op welk terrein? Daar moeten we nu mensen voor laten gaan studeren. De persoonlijke begeleiding van de STICUSA-bursalen is jarenlang vezorgd door mevrouw Endt, in Nederland en op afstand in andere landen. Zo'n begeleiding is nodig, zodat je geen mensen verliest die er onderdoor gaan of die niet meer terugwillen. Ik spreek hier vaak mensen die ik nog ken van 'toen'.'

U hebt zelf 28 jaar bij de STICUSA gewerkt. Hoe bent u daar terechtgekomen?

'Ik heb economie gestudeerd in Rotterdam, de Staatkundige-economische studierichting, je kunt dat vergelijken met de tegenwoordige opleiding Politicologie. Ik wilde graag bij de overheid werken op het culturele vlak. Mijn belangstelling lag bij de cultuur en bij het buitenland. Het is de STICUSA geworden. Dat had van alle drie wat. Ik begon als adjunct-directeur. Directeur was Tino Thijs. Die was al directeur bij de oude STICUSA. Na zijn overlijden, kort voor zijn pensioen in 1986, ben ik hem als directeur opgevolgd.'

Wat is het verschil tussen de oude en de nieuwe STICUSA?

'Die nieuwe begint in 1955 en is dus ook niet zo nieuw. De oude STICUSA was van 1948, daar hoorde Indonesië nog bij. De nieuwe begon in 1955, zonder Indonesië, alleen met Suriname en de Nederlandse Antillen. Men heeft toen echter de hele opzet bijgesteld. Daarom heeft men een nieuwe stichting in het leven geroepen en de oude opgeheven. Zo waren veranderingen mogelijk'.

Toen u bij de STICUSA kwam , kende u de Antillen en Suriname al?

'Nee, ik ben voor het eerst hier gekomen in 1967. Daarna vrij regelmatig en de laatste jaren elk jaar'.

Is er veel veranderd door de jaren heen?

'Natuurlijk, ook binnen het beleid van de STICUSA. We hebben herhaalde malen ons beleid bijgesteld, ons op andere dingen gericht, zeker gezien de periode van vier maal tien jaar. In die tijd zijn er allerlei ontwikkelingen geweest die van invloed waren op ons werk. We hebben geprobeerd in de pas te lopen. Dingen die we in 1988 deden, daar konden we in 1948 nog niet van dromen. En andersom, dingen die we in 1950 deden, hoefden we in 1980 nooit meer te doen. We moesten proberen de ontwikkelingen te volgen, althans niet te ver achter te raken.'

VOORBEELDEN

Kunt u daar een aantal voorbeelden van geven?

'We hebben bijvoorbeeld vrij recent een Papiaments toneelstuk opgevoerd in theater 'De Brakke Grond' in Amsterdam. In 1948 stuurde je Nederlands toneel met Ko van Dijk, Henk van Ulsen en Mary Dresselhuis naar Curacao en Suriname. Zo was de stijl toen. Meer het exposeren van Nederlandse cultuur in het buitenland. Wat ook goed was. Ik zeg er geen kwaad woord van. Men liet zien: 'Zo spelen we toneel in Nederland'. Maar de tegenhanger was toen nog ondenkbaar.'

En een voorbeeld andersom?

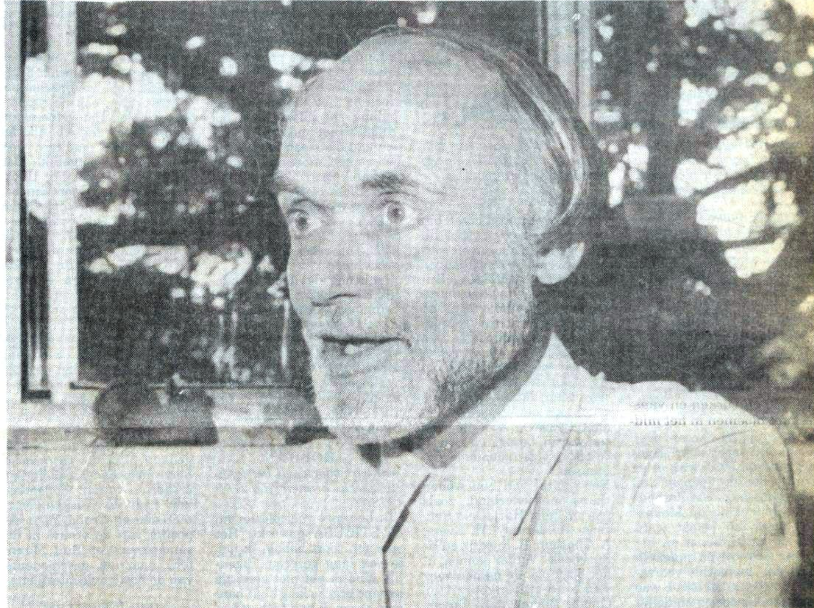
'Daar moet ik goed over nadenken. Literatuur...toneel... Misschien is dit een voorbeeld: Eind jaren vijftig zijn er twee voorlichtingsfilms gemaakt over de Nederlandse Antillen, één van de Bovenwinden (Blue Peter) en een van de Benedenwindse eilanden. Er is toen een groep Nederlanders gekomen om die films te maken, geluidsmensen, cameramensen, cutters, alles. Overigens geeft die film een goed beeld van toen. In 1985/86 is er weer een tweetal films gemaakt over de Nederlandse Antillen en Aruba. Er is toen een regisseur uit Nederland gekomen die vaker voorlichtingsfilms voor het onderwijs had gemaakt, maar nu alleen. Hij heeft hier zijn hele ploeg bij elkaar gezocht. Gezamenlijk met de mensen hier en de vaktechnici hier heeft hij de films gemaakt. Het werd nu een gezamenlijk produkt. Er is in de loop der jaren een beweging geweest om meer samen te doen.'

De STICUSA is vaak een koloniaal instituut genoemd. Was die beschuldiging terecht?

'Er is ons vaak eenrichtingsverkeer verweten. Men zei dat we uitsluitend Nederlandse cultuur naar Suriname en de Nederlandse Antillen brachten. Toch kun je met de jaarverslagen in de hand zien dat het van het begin af aan ook andersom gedaan is. Helman en Debrot hielden lezingen in Nederland, al in de allereerste tijd van de STICUSA. Wel was er een overwegende stroom van Nederland hier naartoe. Later kwam er een keerpunt en werd het duidelijk tweerichtingsverkeer. En de laatste jaren was het soms zelfs andersom. In 1986 hebben we in een jaar zes belangrijke en veelal grote Antilliaanse groepen naar Nederland gehaald, w.o. Zjozjoli en 'Tibonacha' (Kibra Hacha gecombineerd met Tipico Bonairiano). Dat was een demonstratie van Antilliaanse cultuur in Nederland. Zij hebben allen een toernee gemaakt en met veel succes. Tibonacha deed b.v. mee op folkloristische dansfestivals in Oost-Nederland, waaraan ook Russische, Franse, en andere buitenlandse groepen deelnamen. Dat zijn voorbeelden van tweerichtingsverkeer die in 1948 niet denkbaar waren. Toen moest het hier nog op gang komen. Er was niet een dergelijke dansgroep. En als er een dansgroep was, kwam men niet op het idee naar Nederland te gaan. En ook in Nederland was er toen voor zo iets geen publiek. Het is bij de STICUSA nooit echt eenrichtingsverkeer geweest, maar er lagen wel accenten. Debrot was er en Helman en ook al heel vroeg Pierre Lauffer met zijn Papiamentse poezie. Dat was eind jaren 50. Hij trad op in het STICUSA-gebouw voor Antilliaanse studenten en wat mensen daaromheen. Het STICUSA gebouw moet vol gezeten hebben. Hij heeft een paar avonden opgetreden'.

En hoe zat het met het beleid van de beeldende kunst?

'Vanaf het begin hebben we allerlei beeldende kunst aangekocht, maar later hebben werd het aankoopbeleid heel gericht. Er was later een budget waarmee Roubos bewust aankocht en dat heeft geresulteerd in een verzameling van honderden werken van Antilliaanse en Arubaanse kunstenaars. De bedoeling was daarmee voorlichting te geven over Antilliaanse kunst, maar ook om een beeld te geven van de Antillen en Aruba in het algemeen. We hingen bijvoorbeeld een schilderij van de Emmabrug of van een landhuis op naast een foto daarvan. Zo functioneerden die schilderijen ook als voorlichting in informatieve zin. Ze werden heel frequent gebruikt. Ze werden ook uitgeleend. Als bijvoorbeeld een Antilliaanse organisatie een tentoonstellingorganisserde, kon ze er uit kiezen. Die verzameling hoort bij elkaar en als STICUSA hebben we gezegd: Hou het bij elkaar'. Die verzameling geeft een bepaald overzicht, een totaalbeeld. Nu wil men de verzameling toch opsplitsen en naar elk eiland zijn deel 'terugsturen'. Dan maakt men een lelijke denkfout. Hoe kun je iets terugsturen? Het is nooit daar geweest. We hebben het niet gestolen. We hebben al het werk zelf aangekocht, of daar of in Nederland. Als je het gaat opsplitsen krijg je zes units, die samen minder waard zijn dan het totaal.

DRS.HENK VAN BUEREN: werk bij Sticusa was ook een hobby....

Maar met name Aruba wil dit toch door laten gaan en de andere eilanden zeggen: 'Als Aruba zijn deel krijgt, willen wij ook ons stukje'. Bij wie komt het dan terecht?

'Ik weet het niet. Je zou het op Curacao als eenheid kunnen uitbrengen of het in Nederland kunnen laten en uitlenen. Het is niet gemakkelijk oplosbaar. Opsplitsen ook niet. Er is een stapel schilderijen waar men nu geen weg mee weet. Wat als een Arubaanse schilder Curacao geschilderd heeft? Of een Nederlander een divi-divi-boom?

BIBLIOTHEEK

De bibliotheek opsplitsen was totaal ondenkbaar. 95% van de boeken slaat op alle zes de eilanden. De boeken zijn ook al op de eilanden zelf. Alleen door zijn samenstelling is de bibliotheek van belang. De boeken op zich zijn hier al. We hebben ervoor gepleit de bibliotheek onder te brengen bij de Openbare Leeszaal en in de Bibliotheek in Den Haag. De bedoeling is dat een ruimte beschikbaar gesteld blijft om de collectie afzonderlijk te voeren en te

☞ Vervolg op Pag. 8

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Uw VertrouwensBank

Angstige momenten op Balikpapan

☞ Vervolg van Pag. 1

Generaal Douglas MacArthur bij de landing op Balikpapan: een van de laatste oorlogsakties van de Amerikaanse generaal in Indië, voor hij zich volledig ging richten op de verovering van Japan.

Het ging immers om meer dan 700 ton aan medicijnen en medische goederen die moesten worden geïnventariseerd en klaargemaakt voor verzending. Hij kon in ieder geval rekenen op volledige medewerking van de Amerikanen, want die wilden zo snel mogelijk terug naar huis en mochten pas weg als ze de zaak netjes hadden overgedragen.

Dit leidde ertoe dat zij ervoor zorgden dat Rosheuvel zelfs de beschikking kreeg over een aantal Japanse krijgsgevangenen, iets wat niet gauw gebeurde. Toen de klus geklaard was moest Rosheuvel zich melden op Makassar, waar hij belast werd met de buitendienst en het beheer over zeven magazijnen met medische voorraden. In december 1947 was voor hem de oorlog eindelijk voorbij, toen door de adjudant-generaal te Batavia gunstig werd beschikt over zijn verzoek om naar Curaçao te kunnen terugkeren waar hij na aankomst werd gedemobiliseerd.

In de jaren vijftig was hij werkzaam als griffier van de Eilandsraad, nadat hij eerst zijn kandidaatsexamen rechten had behaald in Leiden. In 1958 vertrok hij uit Curaçao om eerst zijn rechtenstudie af te maken en zich vervolgens definitief te vestigen in Nederland.

Charles Rosheuvel is zelf blij met zijn boek, waarvoor hij alle medewerking heeft verkregen van de Antilliaanse regering, de OKSNA, Sticusa en het Prins Bernhardfonds. Blij, omdat met de publicatie ervan een waardevol stukje geschiedenis van Curaçao bewaard is gebleven, en voor degenen die het nog niet wisten bekend is geworden dat er ook in de moeilijke oorlogsjaren, een aantal jonge Curaçaose idealisten waren, bereid om zich in te zetten voor lijdende medemensen.

Een aantal van hen wonen thans in Nederland, zoals Norma Felix-Hart, Oela Heerens- De Lannoy, H. Evers, A. Chatlein, R. Rijsdijk en H. Susebeek. Verder komen in het boek o.a. de namen voor van oud-statenvoorzitter Onofre Bikker, Jose Torres, Manrique Monte, Norma Heyer en Ida Christiaan. Zij zullen bij het lezen van Rosheuvels' boek ongetwijfeld met weemoed terugdenken aan die periode, nu meer dan vijftig jaar geleden, toen zij naar het verre Indië vertrokken om de beste jaren van hun leven te wijden aan het helpen van mensen in nood.

'Van West naar Oost' van mr. Ch. A. Rosheuvel, uitgegeven door De Walburg Pers ISBN 906011.674.7, binnenkort verkrijgbaar bij de locale boekhandels.

Sticusa

☞ Vervolg van Pag. 7

registreren. Men is voornemens de bibliotheek te continueren. De directeur van die O.L.B., de heer W.M.Renes was bestuurslid van de STICUSA. We hebben hem aangetrokken als bibliotheekdeskundige om advies te geven bij de bouw en stichting van de nieuwe bibliotheken, zowel op de Bovenwindse als op de Benedenwindse eilanden. De documentatie die we hebben over de Antillen en de auteurs gaat mee naar Den Haag'.

En de documentatie over de beeldende kunst?'Als de collectie wordt opgespltist zal deze documentatie ook wel centraal naar Den Haag gaan?'

'Er moet een traditie ontstaan: voor informatie over de Antillen moet je naar de bibliotheek in Den Haag. Er zijn ook plannen geweest het STICUSA-archief te splitsen. Men wilde alles vastleggen op micro-fiche en dan op elk eiland die fiches neerleggen. Maar dat is niet te doen. Het is honderd meter archief. Toch is het materiaal van belang. Dit zal wel naar het Rijksarchief moeten en als iemand daar een studie van wil maken, moet hij het daar zoeken. Maar ik heb hierover niets te beslissen. Wij hebben voorgesteld:'Laat het intact'. Dat was onze mening.

Is het nu zeker wat er gaat gebeuren?

'Het is nog niet geheel duidelijk. Ik geloof niet dat er al definitieve be-sluiten zijn genomen. De gemengde commissie komt een keer per jaar bij elkaar. Men heeft voor deze structuur gekozen, maar het verhoogt de snelheid van de besluitvorming niet. De tijd dat STICUSA per dag kon beslissen is voorbij'.

HOBBY

Wat was voor uzelf het leukste werk binnen de STICUSA?

'Ik heb met veel plezier bij de STICUSA gewerkt. Het was een soort hobby. Ik heb er ook lang gezeten. Eigenlijk vind ik het niet goed als iemand ergens lang blijft hangen, maar ik ben toch gebleven. De sfeer was leuk. Het werk met Antillianen en Surinamers was leuk. Ik heb me er altijd happy gevoeld. Natuurlijk waren er ook problemen en narigheden, dat hoort erbij, maar ondanks dat overheerste het plezier. Ik heb nooit gezocht met het werk te stoppen. Zeker niet op deze manier. Maar zoals de zaken nu liggen, moet ik met wachtgeld. Wat goed was bij de STICUSA, was de mogelijkheid die we hadden om bepaalde zaken snel te regelen, we konden op zaken inspringen, alert zijn. Dat werkt. Ik ben een Weegschaal, denk lang na voor ik iets besluit. Maar als ik een besluit neem, denk ik: 'Ik heb het goed overwogen', en wil ik het snel uitvoeren. Dat heeft me altijd bekoord. De weg van de ambtelijkheid ligt me niet. Wat ik de laatste jaren heb meegemaakt van de tot standkoming van departementale besluiten, daar zou ik me erg ongelukkig bij voelen. Die andere werkwijze, waar ik zoveel jaren mee gewerkt heb, die bekoorde me erg.'

Wat was daarbij uw speciale terrein?

'Het personeel van de STICUSA bestond eerst, toen ook Suriname nog tot het werkterrein behoorde, uit zo'n dertig man. Later werd dat ingekrompen naar twaalf. Ik heb toen het cultureel-wetenschappelijk werk onder mijn hoede gekregen. Het wetenschappelijk werk, dat vond ik erg leuk. Ik moest uitzoeken wat voor wetenschappelijk onderzoek er nodig was, anderen begeleiden bij hun wetenschappelijk werk en ook de rapportage regelen. Dat wetenschappelijk werk lag op allerlei terrein. We maakten ook veel stages mogelijk. Dat kostte ons alleen het ticket en de kosten voor rapportage. Natuurlijk verdwijnen er veel van zulke rapporten in een la, maar het was toch van belang. Door die kleinere bedragen kun je veel mensen uitzenden en veel onderzoek laten verrichten, wat ooit weer uit zo'n la te voorschijn komt.

Ook op wetenschappelijk terrein hebben we veel onderzoeken laten verrichten, de ontwikkelingen gaan zo snel, die moet je vastleggen, registreren, gewoon voor later. Er zijn bijvoorbeeld heel veel onderzoeken gedaan naar het Curacaose hert (meer onderzoeken dan er herten waren), onderzoeken naar de vestiging van toerisme op Aruba, naar de positie van de vrouw in de samenleving op Sint Maarten, naar de geschiedenis van de hoedenvlechterij,enz.

ALLE KANTEN

Veel studenten zijn op een bepaalde kostenbasis uitgezonden. Daarbij hoorde ook de begeleiding van de hoogleraar en later de rapportage. Ik dacht: 'Laat de Antillen van heel veel kanten beschrijven en bestuderen. Daar zal men later veel plezier van hebben'. Andere voorbeelden van studies die gedaan zijn, zijn het vastleggen van oude spreekwoorden en een onderzoek naar het waarom van het onafhankelijkheidsstreven op Aruba. Het is van belang onderzoek te doen en enquetes te houden waarbij men ter plaatse om een visie vraagt en die vastlegt. Dat is de laatste tien jaar naast andere dingen mijn afdeling geweest en ik heb het leuk gevonden'.

U noemde een inkrimping van het personeel van de STICUSA. Waarom was dat?

'In 1984 is besloten om de begroting van de STICUSA te splitsen in een sector Culturele Ontwikkelinghulp en een sector Culturele Samenwerking. Wij vonden dat dat over en weer samenhing en niet te splitsen was. Een musicus die op toernee gaat, geeft in diezelfde tijd bijvoorbeeld ook gastlessen.

Dat ging samen, je gebruikte het een voor het ander. Maar de Adviesraad en de regering besloten toch te splitsen. De gelden voor Ontwikkelingshulp, ongeveer 80% van de begroting werden in een tijdsbestek van vijf jaar, gefaseerd, overgeheveld naar OKSNA. DE 20% voor Culturele Samenwerking bleven bij de STICUSA. OKSNA kreeg het geld rechtstreeks van KABNA. Daarbij werd er op gewezen dat het geld bestemd was voor bepaalde welomschreven activiteiten. Daar hebben ze zich ook wel ongeveer aan gehouden, maar niet precies. Ze laten de activiteiten niet droogvallen, zetten het niet op nul. Ze leggen alleen de accenten anders. Dat is de overgang, de verschuiving in het budget enerzijds en de programmering van het takenpakket anderzijds.

Wij wilden de voorlichting in Nederland blijven doen en de samenwerking met de culturele centra hier. Toen Nederland besloot de STICUSA helemaal op te heffen, wilden ze de taken onder brengen bij WVC of O&W. Dat is op niets uitgelopen en nu zijn de taken toch ondergebracht bij KABNA.'

De culturele samenwerking is nu dus van particuliere handen overgegaan naar de overheid?

'Er zijn twee belangrijke bewegingen werkzaam geweest in de geschiedenis van de STICUSA. De eerste beweging was het Antillianiseringsproces. Dat hebben wij van harte toegejuicht en gesteund. Het resultaat daarvan was de SOCURNA, de Sociaal Culturele Raad Nederlandse Antillen. Het was een combinatie van de Culturele Centra en de bedoeling was dat ook de overheid daarin zou participeren. De tweede beweging was de toename van de overheidsinvloed, dus van overheidsbemoeienis. Dat resulteerde in de opheffing van de SOCURNA en de oprichting van de OKSNA.

Ook dat was een mogelijkheid. Met de OKSNA konden we uitstekend samenwerken.

VAN BUEREN: veel kleine dingen met weinig geld....

Maar ook in Nederland kwam toen de toename van de overheidsinvloed naar voren. Men wilde niet meer een STICUSA, maar wilde het Departement van WVC of O&W samen laten werken met de OKSNA. Dat betekende de STICUSA opheffen. Via een vakdepartement wordt de invloed van de overheid natuurlijk veel groter. Het beleid van de gemengde commissie wordt nu op de Antillen uitgevoerd door de OKSNA, op Aruba door de UNOKA en in Nederland door de KABNA. Dat is dat'.

Waarom is er geen personeel van de STICUSA naar KABNA gegaan?

'Men heeft nog gepoogd drie mensen van de STICUSA onder te brengen bij de KABNA. Dat waren A.W.Roubos, T.Derksen en ik. Uiteindelijk is dat niet gebeurd om redenen waar ik nu liever niet op wil ingaan. Maar het betekent wel dat alle know how, we zaten alledrie al minimaal zo'n vijftien tot twintig jaar in het werk van de STICUSA, weg is. Wij drieën zouden naar KABNA gaan, waren ook stellig van plan om te gaan, en nu zitten we thuis. Ik vind dat heel spijtig.

De stichting heeft veertig jaar gefunctioneerd. Er is in die tijd veel veranderd, dat punt neem ik mee, maar als een stichting veertig jaar kan blijven werken kan er niet iets structureel fout zitten. De STICUSA had best verder kunnen functioneren, eventueel in een bijgestelde, hernieuwde opzet.

MINDER BELANGRIJK

Voor KABNA is cultuur minder belangrijk. Zeker de cultuur volgens onze ideeën met de directe contacten die wij al die jaren hebben onderhouden. Dat gedetailleerde werk kennen zij niet en zoeken zij ook niet. Een haven vergt ook grotere bedragen dan een blokfluit. KABNA moet het werk nu doen en doet het heel anders. Jan Verheyen is bij KABNA de culturele man.

Hij heeft naast het werk dat hij al deed deze portefeuille erbij gekregen. Men heeft voor de afwikkelingen wel wat nieuw personeel aangetrokken bij KABNA, maar men streeft ernaar zo weinig mogelijk mensen met dit werk van de culturele samenwerking te belasten Zij zitten op een ander spoor, een ander niveau. Wij wilden ons overal goed in verdiepen, veel contacten onderhouden, bijblijven, op de goede golflengte blijven zitten. Ons idee was: 'Doe veel kleine dingen die weinig kosten'.

Hun idee is: 'Doe een of twee grote dingen, volg de grote lijnen, die veel kosten, maar minder werk zijn.' Van Bueren heeft het moeilijk met dit afscheid. Zijn hart ligt nog bij de STICUSA. Hij heeft miniatuur huisjes meegebracht, replica's van het kantoor, de villa in de J.J.Viottastraat. Zijn bezoek wordt geregeld door het Cultureel Centrum en hij is te vinden bij de culturele evenementen die deze week plaatsvinden. De STICUSA is niet meer en voor een financiering van culturele projecten moet de nieuwe weg gezocht worden. Het is nog wennen, velen kennen die weg nog niet. De J.J.Viottastraat is verkocht en wordt langzaam, zeer langzaam, want waar moet alles naar toe, leeggeruimd. De deur is dicht. Een andere deur staat open, nog maar op een kier, het is aan ons te duwen.